

HANGİ MESLEK HANGİ YETENEK?

Gelişim Alanı:	Kariyer
Yeterlik Alanı:	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta:	Yetenek alanlarını öğrenir. Meslekler ile yetenek alanlarını ilişkilendirir. Mesleklerin, hangi yetenekleri gerektirdiğinin farkına varır.
Sınıf Düzeyi:	Ortaokul (5, 6, 7 ve 8. Sınıf)
Süre:	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler:	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Çalışma Yaprağı-2 3- Tahta Kalem 4- Renkli/Beyaz kâğıt 5- Kutu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık:	1- Etkinlikten önce Çalışma Yaprağı 2'deki mesleklerin her biri küçük kâğıtlara yazılarak katlanmalı ve bir kutuya konulmalıdır. 2- Etkinlikten önce Çalışma Yaprağı-1 sınıf mevcudu kadar çoğaltılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1- Aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğe başlanır. <i>“Merhaba öğrencilerim, bugün yetenek alanlarını ve meslekler için gerekli olan yetenek ve becerileri öğreneceğiz. Öncelikle yetenek kelimesi size ne çağrıştırıyor?”</i> Yetenek kelimesinin öğrencilere neler çağrıştırdığı ile ilgili 2-3 dakika beyin fırtınası yaptırılır. Beyin fırtınası sırasında öğrencilerin söyledikleri uygulayıcı tarafından tahtaya yazılır. 2- Beyin fırtınasından sonra şu açıklama yapılır: <i>“Sevgili öğrenciler, yetenek denilince aklınıza ilk gelen çağrışımların hepsini tahtaya yazdık. Şimdi sizlere yeteneğin aslında ne olduğundan bahsedeceğim. Yetenek, bir kimsenin herhangi bir şeyi öğrenme ve yapabilme gücüne denir. Yeteneklerimiz, anne-babamızdan genetiksel olarak kromozomlarla bize aktarılan; doğuştan sahip olduğumuz özelliklerimizdir. Yeteneklerimiz kalıtsal özellik taşımalarının yanında çevresel koşulların etkisiyle ve eğitimle geliştirilebilen yapıdadırlar. Neleri yapabilirim, Neleri yapmakta iyiyim? soruları yetenekli olunan alanların anlaşılabilmesi ve keşfedilmesi açısından oldukça önemlidir. 8 temel zekâ (yetenek) alanı ve her bir zekâ türünün beyin yapısı içinde kendine özgü bir işleyişi vardır. Şimdi birlikte bu 8 yetenek alanına birlikte göz atalım.”</i>

Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılarak incelemeleri için 5 dakika süre verilir. Sonrasında uygulayıcı, 8 temel yetenek alanını öğrencilerle birlikte 5 dakika inceler. Yetenek alanlarının tanımı yapıldıktan sonra;

3- Önceden hazırlanan meslek kartlarını eline alan uygulayıcı tarafından öğrencilere aşağıdaki yönerge açıklanır.

“Elimde görmüş olduğunuz bu kartlarda yirmi bir meslek grubuna yer verdim. Her biriniz bu meslek kartlarından bir tane seçeceksiniz. Sonrasında her biriniz sırasıyla tahtaya çıkacak ve tahtaya çıkan kişi çektiği karttaki mesleği, hiçbir sözlü ipucu kullanmadan(sessiz sinema yöntemiyle) arkadaşlarına anlatacak. Öncelikle arkadaşınızın tahtada canlandığı mesleği, sonrasında ise canlandırılan mesleğin Çalışma Yaprağı-1’deki yetenek alanlarından hangisi veya hangilerine dâhil olduğunu (tüm sınıfın) tahmin etmenizi istiyorum.”

şeklinde ifade eder ve uygulayıcı süreci başlatır. Öğrencilerin mesleği canlandırmakta zorlandığı ve mesleğin hangi yetenek alanında olduğunu tahmin etmekte zorlandığı noktalarda uygulayıcı öğrencilere ipuçları verebilir. Tüm öğrencilerde belirtilen süreç, gönüllülük esası da dikkate alınarak uygulanır.

4- Tüm öğrencilerde sürecin tamamlanmasından sonra aşağıdaki açıklama yapılır.

“Bugün sekiz temel yetenek alanını ve mesleklerin gerektirdiği yeteneklerin neler olduğunu öğrendiniz. Meslek seçimi yaparken ilgiler ve mesleki değerler kadar yeteneklerinizi de dikkate almanız oldukça önemlidir. Yeteneklerinizi dikkate alarak seçim yaptığınızda, mesleğinizden aldığınız doyum ve keyif de artacaktır.”

5- Etkinliğe aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir.

- Bugün öğrendiğiniz yetenek alanları sizlerde nasıl bir farkındalık oluşturdu?
- Daha önce bu yetenek alanlarını duymuş muydunuz?
- Meslek ile yetenek arasında bir ilişki olabileceğini daha önce düşünmüş müydünüz?

	<p>6- Tartışma sorularından ve öğrencilerden alınan geribildirimlerden sonra aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p><i>“Bugün sizlerle meslekler ve yetenek alanları hakkında konuştuk ve paylaşımlarda bulunduk. Sizlerden istediğim, bir sonraki haftaya sahip olduğunuz yetenekler hakkında düşünüp bunları not ederek derse gelmeniz. Gelecek hafta sizlerin sahip olduğu yetenekler üzerine konuşacağız.”</i></p>
Kazanımın Değerlendirilmesi:	<p>1- Bir sonraki hafta, öğrencilerden sahip oldukları yeteneklerin neler olduğu ve bu yeteneklerin ilerde seçmek istedikleri meslek için yeterli olup/olmayacağı konusunda düşünmeleri de istenebilir. Böylelikle sonraki haftaya bir ön hazırlık yapılmış olur.</p>
Uygulayıcıya Not:	<p>1- Uygulayıcı belirtilen mesleklere ek olarak dilediği kadar mesleği meslek kartlarına ekleyerek kartları çeşitlendirebilir.</p> <p>Özel gereksinimli öğrenciler için;</p> <p>1- Çalışma yaprağı 1 daha büyük puntoda hazırlanarak materyalde uyarlama yapılabilir.</p> <p>2- Gerekliyorsa ek okuma süresi verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.</p> <p>3- Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları artırılabilir.</p>
Etkinliği Geliştiren:	İsmail YILMAZ, Esra GÖL, Funda KUĞU

Çalışma Yaprağı-1

Yetenek (Zekâ) Alanları

1. Sözel-Dilsel Zekâ

Akademik başarıyla ilişkili olan genel zekânın temel unsurudur.

Okuma, yazma, dinleme, konuşmada kelimeleri etkili kullanma yeteneğidir.

2. Mantıksal-Matematiksel Zekâ

Genel zekânın temel unsurlarından biridir. Hesaplama becerisi, neden-sonuç ilişkisi kurma, karmaşık problemleri çözme becerilerini kapsar.

3. Müziksel Zekâ

Sesin ritim ve tınısına ayrıca sesin duygusal boyutuna duyarlı olmayı gerektiren becerileri kapsar. Müzik dinlemek, şarkı söylemek ve enstrüman çalmak bu yetenek alanındaki bireylerin hoşlandığı etkinliklerdendir.

4. Kinestetik-Görsel-Bedensel Zekâ

Bu zekâ türü bedensel etkinliklerde başarılı olmayı sağlar. Görsel, bedensel, sportif becerileri ve dikkat, kontrol, çeviklik gibi özellikleri kapsayan zekâ türüdür.

5. Uzamsal Zekâ

Dünyayı doğru algılamayı gerektiren; cisimlerin uzaydaki biçimlerini algılama, cisimleri iki veya üç boyutlu olarak görebilme, yer-mekân ve yön problemlerinin çözülmesi ve detayların doğru bir şekilde algılanmasını, tasarım ve çizimlerin oluşturulmasını, geometrik şekilleri farklı açılardan anlama gibi yetileri kapsar.

6. Doğa Zekâsı

Bitkiler, hayvanlar ve jeolojik doğal varlıklara empati duymak, onlara duyarlı davranmak ve onları anlamak gibi özellikler doğa zekası gelişmiş bireylerin özellikleridir.

7. İçsel Zekâ

Bu zekâ türü, insanın kendisini bilmesini, anlamasını sağlar. İnsanın kendisini takdir etmesi, amaç belirlemesi, kendini ayarlaması, duygusal ve bireysel öz yönetimi sağlaması gibi hayati fonksiyonları vardır. Bu zekâyı sahip kişilerin sezgileri güçlüdür. Bağımsızdırlar ve kendilerine olan güvenleri yüksektir. Öfke başta olmak üzere birçok hissini kontrol altında tutabilirler. İçsel zekâ potansiyeli yüksek olan kişiler için gelişim kaçınılmazdır. Sürekli kendilerini geliştirmek için yeni hayat felsefeleri ve yollar arayabilirler.

8. Kişilerarası Zekâ

Bireyin diğer insanları anlamasını ve onlarla başarılı ilişkiler kurabilmesini sağlar. Bu yetenek alanına sahip kişilerin, bireysel farklılıkları görebilme, kendini ve diğerlerini motive etme, insanları kolay ikna etme ve yönlendirebilme gibi özellikleri vardır.

Çalışma Yaprağı-2

Meslek Kartlarına Eklenecek Meslekler	Mesleğin Dâhil Olduğu Yetenek Alanları (Cevap Anahtarı)
1- Doktor	(Kinestetik-Görsel-Bedensel Zekâ)
2- Mühendis	(Mantıksal-matematiksel Zekâ)
3- Mimar	(Uzamsal Zekâ)
4- Oyuncu	(Kinestetik-Görsel-Bedensel Zekâ)
5- Öğretmen	(Sözel-Dilsel Zekâ ve Kişilerarası Zekâ)
6- Polis	(İçsel ve Kinestetik-Görsel-Bedensel Zekâ)
7- Şair	(Sözel-Dilsel Zekâ)
8- Kuaför	(Kinestetik-Görsel-Bedensel Zekâ)
9- Psikolog	(Kişilerarası Zekâ, İçsel Zekâ)
10- Din Görevlisi (İmam)	(Kişilerarası Zekâ, İçsel Zekâ)
11- Veteriner	(Doğa Zekâsı)
12- Avukat	(Kişilerarası Zekâ)
13- Grafik Tasarımcısı	(Uzamsal Zekâ)
14- Bilim Adamı	(İçsel Zekâ ve Mantıksal-matematiksel Zekâ)
15- Piyanist	(Müziksel Zekâ)
16- Satış Danışmanı	(Kişilerarası Zekâ)
17- Şarkıcı	(Müziksel Zekâ)
18- Dansçı	(Kinestetik-Görsel-Bedensel Zekâ)
19- Sporcu	(Kinestetik-Görsel-Bedensel Zekâ)
20- Çiftçi	(Doğa Zekâsı)
21- Yönetici/Lider	(Kişilerarası Zekâ)

Not: Uygulayıcı belirtilen mesleklere ek olarak dilediği kadar mesleği meslek kartlarına ekleyerek kartları çeşitlendirebilir. Aynı zamanda bir meslek birden fazla yetenek alanına dâhil olabilir.

Örneğin; öğretmenlik mesleği hem sözel-dilsel yetenek hem de kişilerarası yetenek gerektiren bir meslektir. Etkinlik sırasında öğrenciler bu konuda doğru bilgilendirilmelidir. Etkinlikte kullanılacak meslek gruplarının hangi yetenek alanlarına dahil olduğu yukarıda gösterilmiştir. Uygulayıcı etkinlik sırasında cevap anahtarı olarak bu yukarıda verilen cevapları kullanmalıdır.